

ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงาน
ของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี
ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

Risk Management Factors and Internal Control Effect the Operational
of Small and Medium Enterprises in Nonthaburi Province
on Economic Recession of Thailand

อรรวรรณ จำพุฒ¹

Orawan Jamphut¹

Received: 26 January 2026 Revised: 26 April 2026 Accepted: 29 April 2026

บทคัดย่อ (Abstract)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย และ 2) เปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 394 ราย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสถิติค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายใน มีผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การบริหารความเสี่ยง, การควบคุมภายใน, การดำเนินงาน, ภาวะเศรษฐกิจถดถอย

¹ สังกัดวิทยาลัยเชียงใหม่; Chiangrai College. Email: orawan7804@gmail.com

Abstract

The purpose of the research was (1) to study risk management, internal control factors and operational of small and medium enterprises in Nonthaburi province on Economic Recession of Thailand and (2) Comparative of risk management and internal control factors affect the operational of small and medium enterprises in Nonthaburi province on Economic Recession of Thailand. The samples used in the study were 394 small and medium enterprises in Nonthaburi province. The statistics used in data analysis such as percentage, mean, standard deviation, t-test and One-way ANOVA.

The results of the research were as follows: (1) Risk management, internal control factors and operational of small and medium enterprises in Nonthaburi province on Economic Recession of Thailand were at a high level. (2) Risk management factors did affect significant the operational of small and medium enterprises in Nonthaburi province on Economic Recession of Thailand at the Statistical of 0.05 level. And the internal control factors did affect the operational of small and medium enterprises in Nonthaburi province on Economic Recession of Thailand at 0.05 level of statistically significant.

Keywords: Risk management, internal control, operational, economic recession

บทนำ (Introduction)

ในสภาพเศรษฐกิจไทยเติบโตต่ำและเสี่ยงต่อภาวะถดถอยสร้างความกังวลให้หลายฝ่าย ทั้งภาครัฐและเอกชนท่ามกลางปัญหาการเมืองไร้เสถียรภาพ ความขัดแย้งด้านความมั่นคง และโครงสร้างเศรษฐกิจที่อ่อนแองลงอย่างชัดเจน ในปีที่ผ่านมาเป็นปีที่เศรษฐกิจไทยเผชิญ “วิกฤตซ้อนวิกฤต” ตั้งแต่การเปลี่ยนรัฐบาลหลายครั้ง การยุบสภา ไปจนถึงสงครามไทย-กัมพูชาที่กระทบความเชื่อมั่นและการค้าชายแดนมูลค่ากว่า 1.7 ล้านล้านบาท ทำให้ช่วงครึ่งหลังของปีเกิดสัญญาณทางนโยบาย ขณะที่เศรษฐกิจโลกยังชะลอตัวและมีความเสี่ยงจากภูมิรัฐศาสตร์ ส่งผลให้เศรษฐกิจไทยฟื้นตัวช้าและเติบโตต่ำที่สุดในอาเซียนและอัตราการเติบโตชะลอลงเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 2.4 ต่ำกว่าช่วงหลังวิกฤตแฮมเบอร์เกอร์ที่ขยายตัวเฉลี่ยที่ร้อยละ 3.6 และร้อยละ 5.3 หลังวิกฤตต้มยำกุ้งสะท้อนถึงภาวะเศรษฐกิจไทยเติบโตลดลงต่อเนื่องโดยประเมินว่าในปี 2569 ศักยภาพการเติบโตของเศรษฐกิจไทยเฉลี่ยร้อยละ 2.7 (ธนิต โสรัตน์, 2569) จากการที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับปัญหา

เชิงโครงสร้าง 3 ด้าน คือ 1) ผลกระทบต่ำจากที่เศรษฐกิจไทยเติบโตต่ำ ธุรกิจไทยพัฒนาไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง รวมถึงความสามารถในการแข่งขันลดลง ส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการปรับตัวของธุรกิจ 2) ภูมิคุ้มกันต่ำเนื่องจากรัฐบาลมีหนี้สาธารณะ หนี้ครัวเรือน และหนี้ภาคธุรกิจอยู่ในระดับสูง ส่งผลต่อเนื่องต่อการบริโภคและการลงทุนของเอกชนให้เติบโตลดลง และ 3) ความเหลื่อมล้ำสูงจากความเหลื่อมล้ำทางการเงิน รายได้ และขาดโอกาสในการแข่งขันที่เท่าเทียม ทำให้ที่ผ่านมาเศรษฐกิจไทยเติบโตลดลงต่อเนื่อง และปี 2569 คาดว่าเศรษฐกิจจะขยายตัวได้ที่ 1.5% ซึ่งต่ำกว่าศักยภาพที่ 2.7% สะท้อนว่าเศรษฐกิจไทยยังไม่ได้เติบโตโดยใช้ทรัพยากรที่มีทั้งหมดอย่างมีประสิทธิภาพเต็มที่ (วิทย์ รัตนกร, 2569) ทั้งนี้ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หรือ SMEs ไม่ว่าจะประเภทใดหรือขนาดใดต่างก็มุ่งหวังให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และมีความเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง แต่ด้วยสภาพแวดล้อมทางธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง เจ้าของหรือผู้บริหารเพียงคนเดียวไม่อาจควบคุมดูแลธุรกิจได้อย่างทั่วถึง

จังหวัดนนทบุรีอยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร การคมนาคมต่าง ๆ ที่สะดวก และประชาชนก็ให้ความสนใจย้ายไปอยู่อาศัยกันมากขึ้น มีประชากรหนาแน่นที่สุดเป็นอันดับที่ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยอำเภอทั้งหมด 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอปากเกร็ด อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอบางกรวย และอำเภอไทรน้อย จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนนทบุรีมีมากขึ้นด้วย ในปี 2568 จังหวัดนนทบุรีมีจำนวนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมทั้งหมด 24,456 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2568) แต่ขณะเดียวกันธุรกิจ SMEs ก็มีปัญหาลดอุปสรรคมากมายเช่นกันในการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ทำให้บางธุรกิจ SMEs ประสบผลสำเร็จ แต่บางธุรกิจ SMEs ก็ล้มเหลว ดังนั้น การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจด้วยสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและมีความไม่แน่นอนจากหลายปัจจัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก การบริหารความเสี่ยงในการดำเนินช่วยให้ธุรกิจสามารถปรับตัวและจัดการกับความเสี่ยงได้ทันท่วงที เพื่อให้ความเสี่ยงดังกล่าวอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนผลักดันการดำเนินงานต่าง ๆ ให้สามารถบรรลุผลสำเร็จและสามารถวัดผลได้ (จิรพร สุขเมธีประสิทธิ์, 2568) นอกจากนี้ การใช้ระบบการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือควบคุมการดำเนินงานสามารถช่วยป้องกันและรักษาทรัพย์สินขององค์กรและช่วยให้การปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เป็นไปอย่างถูกต้อง และสามารถป้องกัน หลีกเลี่ยงหรือลดความเสี่ยงในการดำเนินงานให้เหลือน้อยที่สุด การควบคุมภายในจึงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรอย่างมาก ทำให้ธุรกิจมีกลไกและกฎเกณฑ์ในการบริหารจัดการที่ดี และมีระบบที่คล่องตัวทันต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถือเป็นกลไก

สำคัญในการขับเคลื่อนและกำกับดูแลกิจการให้เป็นที่น่าเชื่อถือ (ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี จึงจำเป็นต้องมีการบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่า ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน และมีผลประกอบการ ที่ดีในระยะยาว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อ การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอย ของไทย เพื่อทราบถึงองค์ประกอบที่สำคัญอันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารความเสี่ยงและ การควบคุมภายในที่มีต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย

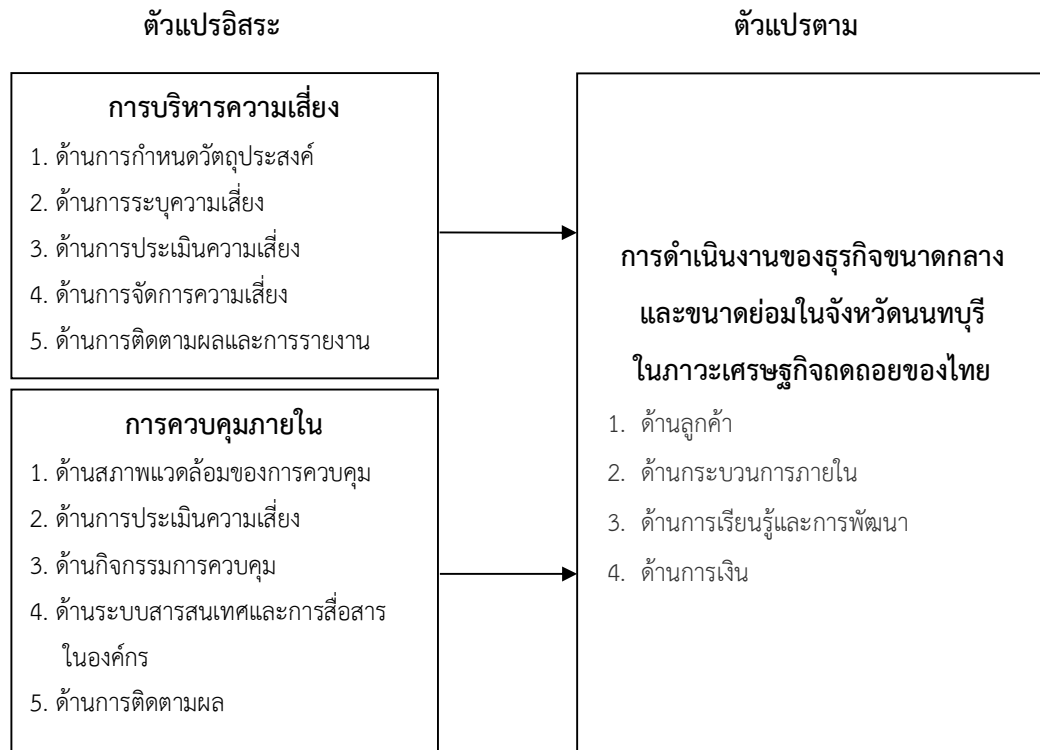
วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 24,456 ราย (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2568)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% กำหนดค่าความคลาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้ขนาดตัวอย่างเท่ากับ 393.56 ราย ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 394 ราย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ดำเนินธุรกิจ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบเป็นการวัดข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการ ความเสี่ยง และด้านการติดตามผลและการรายงาน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการควบคุมภายใน จำนวน จำนวน 25 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร และ ด้านการติดตามผล

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และด้านการเงิน

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 และตอนที่ 4 มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบแบบเรียงลำดับ (Interval Scale) 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 คือ มีความเห็นด้วยมากที่สุด ถึงระดับ 1 คือ มีความเห็นด้วยน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามชุดนี้ผ่านการทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การวัดดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) โดยเกณฑ์ที่ยอมรับได้ของค่าดัชนีความสอดคล้องควรเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.778 หลังจากนั้นมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient; α) โดยผลการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.823 แสดงว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามจำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย พร้อมกับตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์
2. ดำเนินการแจกแบบสอบถามและได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด แล้วนำแบบสอบถามมาสำรวจความครบถ้วนของเนื้อความในแบบสอบถาม พบว่าเป็นฉบับที่มีความสมบูรณ์จำนวน 394 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ได้แก่ ร้อยละ (percentage) ความถี่ (frequency) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (arithmetic mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) และการทดสอบสมมติฐานใช้สถิติ t-test และ One-Way ANOVA เพื่อทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระ โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ระดับ .05

ผลการวิจัย (Research Results)

1. จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 73.64 และเพศหญิงจำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36 มีอายุ 26 – 35 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 37.27 สถานภาพสมรส จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 59.10 มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 53.64 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 32.73

2. การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	3.80	0.65	มาก	1
2. ด้านการระบุความเสี่ยง	3.79	0.69	มาก	2
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง	3.76	0.70	มาก	3
4. ด้านการจัดการความเสี่ยง	3.75	0.60	มาก	4
5. ด้านการติดตามผลและการรายงาน	3.72	0.61	มาก	5
รวม	3.76	0.61	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.76$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) ด้านการระบุความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.79$) ด้านการประเมินความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.76$) ด้านการจัดการความเสี่ยง ($\bar{X} = 3.75$) และด้านการติดตามผลและการรายงาน ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายใน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายในของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี

ปัจจัยการควบคุมภายใน	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร	4.19	0.60	มาก	1
2. ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม	4.17	0.65	มาก	2
3. ด้านการประเมินความเสี่ยง	4.15	0.69	มาก	3
4. ด้านกิจกรรมการควบคุม	4.11	0.70	มาก	4
5. ด้านการติดตามผล	4.09	0.61	มาก	5
รวม	4.14	0.65	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายใน ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร ($\bar{X} = 4.19$) ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.17$) ด้านการประเมินความเสี่ยง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$) ด้านกิจกรรมการควบคุม ($\bar{X} = 4.11$) และด้านการติดตามผล ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

4. การวิเคราะห์การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของ ไทย	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านลูกค้า	4.04	0.68	มาก	1
2. ด้านการเงิน	3.94	0.68	มาก	2
3. ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา	3.63	0.82	มาก	3
4. ด้านกระบวนการภายใน	3.60	0.83	มาก	4
รวม	3.80	0.75	มาก	

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.80$) อยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านลูกค้า ($\bar{X} = 4.04$) ด้านการเงิน ($\bar{X} = 3.94$) ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.63$) และด้านกระบวนการภายใน ($\bar{X} = 3.60$) ตามลำดับ

5. ผลการพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง	การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย			
	ด้านลูกค้า	ด้านกระบวนการภายใน	ด้านความรู้และการพัฒนา	ด้านการเงิน
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการระบุความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการประเมินความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการจัดการความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการติดตามผลและการรายงาน	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ด้านการระบุความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการจัดการความเสี่ยง และด้านการติดตามผลและการรายงาน แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และด้านการเงิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยการควบคุมภายใน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการควบคุมภายใน ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

ปัจจัยการควบคุมภายใน	การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย			
	ด้านลูกค้า	ด้านกระบวนการภายใน	ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา	ด้านการเงิน
ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการระบุความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการประเมินความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการจัดการความเสี่ยง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง
ด้านการติดตามผลและการรายงาน	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง	Sig. = 0.000* แตกต่าง

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยการควบคุมภายในทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมของการควบคุม ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านกิจกรรมการควบคุม ด้านระบบสารสนเทศและการสื่อสารในองค์กร และด้านการติดตามผล แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเรียนรู้และการพัฒนา และด้านการเงิน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล (Research Discussion)

จากการวิจัย “ปัจจัยการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย” ผู้วิจัยมีประเด็นที่ได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย

การบริหารความเสี่ยง ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า หากธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมมีปัจจัยเหตุการณ์ความเสี่ยง มีกิจกรรมการจัดการความเสี่ยง และมีการติดตามผล และการรายงานที่มีประสิทธิภาพก็จะทำให้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถปรับตัว มีความเข้าใจกับปัจจัยเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับธุรกิจ และจัดการกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอน ได้อย่างเพียงพอ ซึ่งเมื่อผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีการระบุความเสี่ยง อย่างครอบคลุมและมีการดำเนินการประเมินและจัดลำดับความเสี่ยงก็จะมีความแม่นยำและนำไปใช้ ในการดำเนินธุรกิจอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น โดยผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สิปปวิชญ์ วงศ์สุวรรณ (2565) ศึกษาเรื่อง การจัดการความเสี่ยงเพื่อการส่งเสริมการเติบโต ของรายได้ของธุรกิจการท่องเที่ยวผิงอันดามันของประเทศไทยท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ที่พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจมีการนำการจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ อยู่ในระดับมาก โดยผู้ประกอบการธุรกิจการนำการจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ อย่างจริงจังและมีรูปแบบในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จินตนา โชควรวรรณกร (2565) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบ การบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในยุคดิจิทัล ที่พบว่า ระดับความสำคัญขององค์ประกอบของการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจของอุตสาหกรรมชิ้นส่วน ยานยนต์ในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ธนิตรา ราชดี (2564) ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย” ที่พบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย อยู่ในระดับมาก

ปัจจัยการควบคุมภายใน ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า เป็นเพราะว่า เมื่อองค์กรมีการเติบโตหรือขยายใหญ่ขึ้น ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการไม่สามารถดูแลการบริหารงาน ได้อย่างทั่วถึง การสร้างระบบการควบคุมภายในทั้งด้านการบริหาร การบัญชีและการเงิน ขั้นตอน การปฏิบัติงาน และกฎระเบียบต่างๆ จะช่วยสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการ การควบคุมภายในจึงเป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหาร ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารหรือเจ้าของ กิจการมองเห็นโอกาสและอุปสรรคในการดำเนินงาน ยิ่งขึ้น โดยผลการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ณัฐชยา โลเกศเสถียร (2565) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างระบบควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในบริษัทเอกชน ที่พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ระบบการควบคุมภายในขององค์กรอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ปทุมพร หิรัญสาล (2565) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า การควบคุมภายในที่ดีของของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในระดับมาก เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญในการป้องกัน ไม่ให้เกิดเหตุการณ์ที่นำไปสู่การบั่นทอนความสามารถในการเติบโตขององค์กรในระยะยาว

การดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานร่วมมือกัน กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติงานว่าองค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายทางด้านต่าง ๆ เช่น การดำเนินงานที่มี ประสิทธิภาพ และการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎระเบียบเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลเสียหาย และสอดคล้องตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงบริบททางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างเป็นปัจจุบัน โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ ปทุมพร หิรัญศาล (2565) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ กับ ปทุมพร หิรัญศาล (2565) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการควบคุมภายในจะส่งผลให้ผู้บริหารนำข้อมูลไปใช้ในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานได้อย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือและทันเหตุการณ์

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย พบว่า

2.1 ปัจจัยการบริหารความเสี่ยง ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ การบริหารความเสี่ยงเป็นสิ่งที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานและสามารถบรรเทาป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ และในอีกด้านหนึ่งการบริหารความเสี่ยงและความไม่แน่นอนต่าง ๆ นี้ อาจก่อให้เกิดโอกาสทางธุรกิจใหม่ในอนาคต รวมถึงสามารถตอบโต้ภัยต่อพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภคของสังคมที่เปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อีกด้วย โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ จินตนา โชควรรค์วนกร (2565) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในยุคดิจิทัล ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยงส่งผลทางตรงต่อการขายสินค้าออนไลน์และประสิทธิภาพของการขายสินค้าออนไลน์ของผู้ประกอบการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ โสภิญญานครกัณฑ์ (2568) ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การตรวจสอบภายในเชิงรุกและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ที่พบว่า การบริหารความเสี่ยง ด้านการปฏิบัติงาน ด้านการเงิน และด้านการปฏิบัติตามระเบียบ มีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

2.2 ปัจจัยการควบคุมภายใน ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรีในภาวะเศรษฐกิจถดถอยของไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะ การควบคุมภายในทำให้ผู้บริหารหรือเจ้าของกิจการทราบว่า การดำเนินงานเป็นไปตามแผนหรือไม่ ความก้าวหน้า การปฏิบัติงานมีความเหมาะสมกับลักษณะงาน และการเปลี่ยนแปลงแก้ไขเมื่อมีอุปสรรคก็จะได้แก้ไขปัญหาอุปสรรคและป้องกันปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างทัน่วงทีเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ ณัฐชยา โลกเศสเสถียร (2565) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างระบบควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในบริษัทเอกชน ที่พบว่า ระบบควบคุมภายในมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในบริษัทเอกชนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ปทุมพร หิรัญสาธ (2565) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่พบว่า การควบคุมภายในที่ดี มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

องค์ความรู้ที่ได้รับ (New Knowledge)

การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือบริหารจัดการความไม่แน่นอน ป้องกันความเสียหาย ลดโอกาสการทุจริต และช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด และสามารถบ่งชี้เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและเพื่อการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ รวมทั้งเพื่อสร้างความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม หากไม่มีการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจะเผชิญกับหลายปัญหาและความเสี่ยงที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานและอาจมีผลต่อทั้งด้านการเงินและภาพลักษณ์ขององค์กรด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ควรมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยงสำหรับผู้ประกอบการ เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินธุรกิจและเป็นการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับความเสี่ยงของธุรกิจอย่างเป็นระบบ

ไปปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจโดยการกำหนดกรอบการจัดการความเสี่ยงที่เหมาะสมกับศักยภาพการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี

2. ผู้ประกอบการควรนำการควบคุมภายในที่ดีมาใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างและพัฒนาการควบคุมภายในที่ดีเพื่อปรับปรุงกระบวนการดำเนินงาน การวางแผน การควบคุม การสนับสนุน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรวางแผนจัดทำกลยุทธ์การดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงร่วมกันกับบุคลากรเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ

2. ผู้บริหารควรร่วมมือกับผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงคู่ค้าทางธุรกิจในห่วงโซ่อุปทานเพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินงานและการหยุดชะงักทางธุรกิจเพื่อสร้างคุณค่าการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน

3. ผู้บริหารควรนำการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินธุรกิจโดยแต่งตั้งคณะทำงาน และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เหมาะสมกับการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในจังหวัดนนทบุรี

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรใช้วิธีการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และพนักงานผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายในเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของประเภทธุรกิจที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ผลการวิจัยเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง (References)

- จินตนา โขควรวัฒนกร. (2565). การพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงทางธุรกิจของอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ในยุคดิจิทัล. *วารสารวิชาการเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม พระจอมเกล้าพระนครเหนือ* ปีที่ 13 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม 2565, 24-36.
- จิรพร สุเมธีประสิทธิ์. (2568). *การบริหารความเสี่ยงอย่างมืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอฮิล.
- ณัฐชา โลเกศเสถียร. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างระบบควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการดำเนินงานของพนักงานในบริษัทเอกชน*. ปรินญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบัญชีและการบริหารการเงิน). คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธนิต โสรัตน์. (2569). *เศรษฐกิจไทยปี 2569 เสี่ยงขยายตัวต่ำต่อเนื่อง เข้าสู่ภาวะ Low GDP Growth New Normal*. กรุงเทพฯ: สภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรม.

- ธนิตรา ราชดี. (2564). อิทธิพลของการบริหารความเสี่ยงที่มีผลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในประเทศไทย. *ปริญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการเงิน ยุคดิจิทัล*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปทุมพร หิรัญสาธิต. (2565). อิทธิพลของการควบคุมภายในที่ดีต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการ Journal of Roi Kaensarn Academi*. ปีที่ 8 ฉบับที่ 5 ประจำเดือนพฤษภาคม 2566, 33-48.
- วิทย์ รัตนกร. (2569). *ภารกิจ ธปท.แก้ปัญหาโครงสร้างเศรษฐกิจไทย*. กรุงเทพฯ: ธนาคารแห่งประเทศไทย.
- ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, (2564), *CORPORATE GOVERNANCE*. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2569.
จาก: <https://www.setsustainability.com/page/corporate-governance>
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. *สถิติข้อมูลผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละพื้นที่ จังหวัด*. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 25 มกราคม 2569. จาก
<https://www.smebigdata.com/msme/dashboard-a-download>
- สิปปวิชญ์ วงศ์สุวรรณ. (2565). การจัดการความเสี่ยงเพื่อการส่งเสริมการเติบโตของรายได้ของธุรกิจการท่องเที่ยวผิงอันดามันของประเทศไทยท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ* ปีที่ 15 ฉบับที่ 4, 19-40.
- โสภิญญา นครกัณฑ์. (2568). กลยุทธ์การตรวจสอบภายในเชิงรุกและการบริหารความเสี่ยงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.). *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี* ปีที่ 12 ฉบับที่ 1 (มกราคม – มิถุนายน 2568), 15-28.